

A nyomozások új irányvonalai. A technikai jellegű bizonyítási módszerek dominanciája

GIRHINY Kornél

Korunk nyomozásai során kollégáink naponta találkoznak olyan új típusú kihívásokkal, amelyeknek megoldása egyre sürgetőbbé válik. Ebből fakadóan bizonyos tendenciák nem kerülhetik el figyelmünket, ezekről a jelenségekről szeretnék néhány gondolatot megosztani az olvasókkal. Ezek egyike az a taktikai jellegű bizonyítással kapcsolatos tendencia, amely szerint ezen módszerek gyakran másodlagos szerepet kapnak a bizonyításban. A másik, ezzel szorosan összefüggő jelenség a technikai jellegű bizonyítási módszerek felértékelődése mind a nyomozásban, mind pedig a bizonyításban.

Történeti áttekintés

Napjaink nyomozásainak vizsgálata során akarva-akaratlanul tanúi vagyunk annak a folyamatnak, amely során a nyomozók, vizsgálók által hosszú éveken keresztül eredményesen használt módszerek egyre kevesebbet érnek a bizonyításban. Az ügyvizsgálatok során sorra jelennek meg olyan új tárgyi bizonyítási eszközök, amelyekkel korábban nem találkozhattunk ezekben az iratokban. Ezen észrevételemet többek között az a jelenlegi bírói ítélkezési gyakorlatban tapasztalt tendencia is alátámasztja, amely mintha „alulértékelné” a személyi adatforrásokat,¹ bizonyítékokat.

A tendencia kialakulásának megértéséhez célszerűnek tartom, hogy történeti szempontból vizsgáljuk a kialakult gyakorlatot. Mint valamennyiünk előtt ismeretes, a kriminalisztika egy olyan tudományterület, amely felhasználja más tudományterületek eredményeit, és eljárásokat dolgoz ki a bűncselekmények felderítése, bizonyítása és megelőzése érdekében. Ezen gondolat mentén továbbhaladva és kissé visszafelé gondolkodva célunk az, hogy választ keressünk a jelenkor arra vonatkozó kérdésére, hogy a személyi bizonyítékok miért kaptak másodlagos szerepet a bizonyításban. Az egyszerűbb megértés kedvéért nézzük meg az 1. ábrát!

1 Lóczy (2011)



1. ábra: A személyi adatforrások fejlődésére ható tudományterületek ok-okozati összefüggésének folyamatábrája²

Az 1. ábra egyértelműen szemlélteti, hogy a személyi bizonyítékok körét a krimináltaktikán³ belül tárgyaljuk, és az is jól látható, hogy a taktikai jellegű bizonyításhoz nagyban hozzájárult a társadalomtudományok fejlődése. Ennek mintájára, ezzel párhuzamban a tárgyi bizonyítékok vonatkozásában ugyancsak elkészíthetünk egy piramist (2. ábra).



2. ábra: A tárgyi adatforrások fejlődésére ható tudományterületek ok-okozati összefüggésének folyamatábrája⁴

2 Saját szerkesztés.

3 Lakatos (2004) 11.

4 Saját szerkesztés.

Amint a bemutatott ábrák szemléltetik, a személyi és a tárgyi adatforrások, bizonyítékok felhasználásában mutatott dominancia nagyon leegyszerűsítve gyakorlatilag visszavezethető a társadalomtudomány és a természettudomány fejlődésének eltéréseire. Mivel jelen irat nem tekinti feladatának az adott tudományterületek fejlődésének bemutatását, ezért összegezve csupán annyit kívánok megjegyezni, hogy míg a társadalomtudomány az utóbbi 100–150 évben – a nyomozási módszerek vonatkozásában – csupán kismértékben fejlődött, addig a természettudomány jelentős fejlődésen ment keresztül.

A fentiekben leírtakon felül a törvényhozó az 1998. évi XIX. törvénnyel keretek közé szorítja a taktikai jellegű bizonyítást, mivel tételesen felsorolja a bizonyítás eszközeit⁵ és a bizonyítási eljárásokat is,⁶ ugyanakkor a tárgyi bizonyítási eszközök vonatkozásában⁷ nem alkalmaz felsorolást, ebben az esetben más szemszögből közelíti meg a kérdést. Talán nem véletlen, hogy a napjainkban is hatályos büntetőeljárásról szóló törvény⁸ a tárgyi bizonyítási eszközzel szemben csupán azt a kritériumot tartalmazza, hogy alkalmas legyen a tény bizonyítására. A témakör bizonyítási szempontú vizsgálata során ugyanakkor nem mehetünk el a modern kori kriminalisztika ismeretei mellett, a jelenkor kriminalistái közül is egyre többen kutatják az információtechnológiai környezetben történő nyomozás, bizonyítás lehetőségeit, melyekkel kapcsolatban Fenyvesi Csaba öt mérföldkövet jelöl meg,⁹ amelyek mindegyike a tárgyi bizonyítási eszközökhöz tartozik.

Úgy gondolom, hogy a személyi és a tárgyi bizonyítékok összehasonlításának tekintetében nem szerencsés a táblázatos vagy a diagramos módszert választani, mivel az általunk ismert technológiai jellegű tárgyi bizonyítékok köre szinte naponta változik. Ezért jelen esetben ilyet nem is prezentálok, bár a bizonyítékok rendszeréről a hazai és a nemzetközi viszonylat bemutatásával is született tanulmány.¹⁰

A jelenkor problémái

A folyamatos fejlődéssel párhuzamban elkerülhetetlen, hogy a nyomozásokat lefolytató gyakorló rendőrök, ügyészek, bírák ismeretei hiányosak, felszínesek legyenek, mivel a technológiai fejlődés olyan méreteket öltött, hogy nehéz vele lépést tartani. A jelenlegi szabályozás szerint nem kitétel, hogy a rendőrség, ügyészség, bíróság eljáró tagja rendelkezzen a megfelelő technológiai jellegű szakismerettel, azonban ezzel párhuzamban felmerül a kérdés, hogy vajon helyes döntést, döntéseket tudnak-e hozni ezen ismeretek hiányában. A probléma azon megközelítése, miszerint ha a rendőr, az ügyész vagy a bíró bármely kérdésben nem rendelkezik megfelelő szakismerettel, akkor rendeljen ki szakértőt, álláspontom szerint nem kielégítő ezekben a nyomozásokban,

5 1998. évi XIX. törvény 76. § 1.

6 Uo. VII. cím

7 Uo. 115. § (1)

8 Uo.

9 Fenyvesi (2014) 62.

10 Fenyvesi (2004) 757.

mivel gyakran fel sem tűnik, hogy az adott kérdésben nincs megfelelő szakismerete. Egyedüli megoldásként a külföldön több országban is működő gyakorlatot tudnám javasolni, amely szerint olyan rendőröket, ügyészeket, bírákat kell képezni, akik a hivatásukon felül „általánosságban” magas szintű információtechnológiai ismeretekkel vannak felvértezve.¹¹

Jelen írásomban a szakértői rendszerrel nem kívánok hosszasan foglalkozni, azonban az egy tényadat, hogy a hazánkban működő szakértői rendszer kevésbé ismert és jellemző külföldön. Az általános külföldi gyakorlat szerint a szakértők a rendőrség szervezeti keretein belül végzik tevékenységüket, és ezáltal magas szinten tudják kiszolgálni a nyomozásokat, mivel a szakirányú kérdéseken felül az általános és specifikus rendőrségi feladatokat is ismerik.¹² A fentiekhez csak adalékként említeném meg a specializálódás elterjedését, amely egyre gyakrabban jelenik meg a rendőrség szervezeti egységein belül is. Az 1. táblázatban olvasható néhány példa a mobilszolgáltatókkal kapcsolatban. (A hazánkban piacvezető három nagy szolgáltató – a Magyar Telekom, a Vodafone Magyarország és a Telenor Magyarország – más technológiai fejlesztésekkel építette ki rendszerét. Jelen tanulmány megállapításainak egy része kizárólag a Magyar Telekomra vonatkozik.¹³)

1. táblázat: Adatrendszerező segédtáblázat¹⁴

Ténytudatunk (tárgyi bizonyíték)	Kevésbé ismert információ	Megváltozott tudatállapotunk (adatszerző tevékenység)
A telefon azonosítása az IMEI-szám alapján lehetséges. Ezek alapján a telefon IMEI-számának szolgáltatótól való lekérdezésével megtudhatjuk, hogy az adott IMEI-számú készülék kinek a tulajdona (mivel mind a személy, mind a készülék egyedi azonosításra alkalmas ennek tudatában).	Egyes külföldi gyártók ugyanazon IMEI-számmal bocsátottak piacra több ezer készüléket (klónozott IMEI-számok).	A telefon IMEI-számának szolgáltatótól való lekérdezésével megtudhatjuk, hogy adatbázisuk alapján kinek a tulajdona az adott IMEI-számú készülék. A fentiek alapján hitelt érdemlően nem bizonyítható, hogy csak ez a személy rendelkezik-e a megadott IMEI-számú készülékkel, mivel más nyilvántartásokhoz nincs hozzáférésünk.

11 A saját folyamatban lévő kutatásom során, a Nemzeti Nyomozó Iroda, Bűnügyi Főosztály, Csúcstechnológiai Bűnözés elleni Osztály vezetőjének (Szongoth Richárd r. őrnagy) elmondását alapul véve tett megállapítás.

12 A saját, folyamatban lévő kutatásom során a Nemzeti Nyomozó Iroda, Bűnügyi Főosztály, Csúcstechnológiai Bűnözés elleni Osztály vezetőjének (Szongoth Richárd r. őrnagy) elmondását alapul véve tett megállapítás.

13 A *Robotzsaru* mentori értekezleten elhangzott információ – ORFK, 2014. október 29.

14 Forrás: saját szerkesztés a *Robotzsaru* bűnügyi mentori értekezlet szakmai egyeztetésén, 2014. október 29-én, Király László osztályvezető (Magyar Telekom) előadásában elhangzott információ alapján.

Ténytudatunk (tárgyi bizonyíték)	Kevésbé ismert információ	Megváltozott tudatállapotunk (adatszerző tevékenység)
Amennyiben szeretnénk megtudni, hogy az adott e-mailt ki küldte, le kell kérnünk, hogy mely IP-címről érkezett, és ezáltal megtudható, hogy abban az időpontban kinek volt kiosztva az az IP-cím.	Mára több felhasználó van, mint amennyi IP-cím, így elképzelhető, hogy egy adott napon akár ezer ember is használ egy IP-címet, ugyanazon időpontban többen is. Azonban azt is tudjuk, hogy adott időpontban az IP-címen belüli melyik portról megy ki az üzenet. Ahová érkezik az üzenet, ott látják, melyik IP-címről jön, de azt nem, melyik portról. A különböző rendszerek órái nincsenek összehangolva.	Elképzelhető, hogy bizonyításra csak akkor van lehetőség, ha a két rendszer órája össze van hangolva, mivel a fogadó csak azt látja, melyik IP-címről érkezik az üzenet. Legfeljebb azokat a helyszíneket ismerhetjük meg, ahol ekkor azt az IP-címet használták, szűkül az elkövetői kör.
A cellapozícióval meg tudjuk állapítani, hogy milyen területen belül volt az adott jeladó készülék. A készülék mindig a legközelebbi toronyra – amelyik a legerősebb jellet veszi – jelentkezik fel.	Amennyiben bármelyik rádiótorony meghibásodik, túlterhelt, a legközelebbi torony veszi át a feladatait, azonban a meghibásodást a rendszer nem regisztrálja.	Az adókészülék pontos helyét nem tudjuk cella szintre behatárolni, mivel elképzelhető akár a sorozatos meghibásodás, túlterheltség is, így csupán információ szintű adatokat kapunk.

Az 1. táblázat adataiból is jól látható, hogy egy ilyen objektívnek és hitelesnek tekinthető adatszolgáltató rendszer mennyire tud valójában hitelt érdemlő adatokat nyújtani. Az kétségtelenül elmondható, hogy a kapott adatok nagy valószínűséggel helyesek, azonban ez korántsem jelenti azt, hogy alkalmasak a tény bizonyítására, ezért meglátásom szerint csupán mint adatszerző tevékenység értékelhetőek. Általánosítani nem szeretnék, de a nyomozások egy részénél – ismerve azok hibáit – sajnos elmarad a tárgyi bizonyítási eszközök vonatkozásában a megfelelő adatelemző, -értékelő munka végrehajtása. Egyesek feleslegesnek érzik ezt a tevékenységsorozatot, és gyakran hallok olyan véleményt, hogy „úgyis minden nyomozás egyazon sablonra épül”, azonban ezt a szemléletbeli hozzáállást nem tartom helyesnek, talán mondhatjuk, hogy köztudott az a megállapítás, miszerint két egyforma ügy nem létezik, s ezzel én is egyetér-

tek. Az adatok megfelelő elemzése, értékelése elengedhetetlen a feljelentés felvételétől a vádemelésig, így elkerülhetővé válhatnak azok a hibák, amelyek a tárgyi bizonyítékok vonatkozásában esetenként előfordulnak.

A közelmúltban olyan ítélet is született – ha csak a móri bankrablásra gondolunk –, amelyben markánsan megjelent az az alapigazság, miszerint – a mobiltelefonok problematikájánál maradva – az egyes adatszolgáltatások által beszerzett információk csupán azt mutatják meg számunkra, hogy adott időszakban hol volt egy adott készülék, azt azonban nem, hogy a készülék tulajdonosánál volt-e vagy sem. Az úgynevezett okostelefonok megjelenésével a problémakör jelentősen kiszélesedett és megváltozott. Mára könnyen elképzelhető, hogy egy személy Budapesten a laptopjáról vezérli a felesége Miskolcon lévő okostelefonját, és küld egy zaklató szöveges üzenetet (sms-t) – a felesége nevében – saját magának, amely akár egy büntetőeljárás alapját is képezheti.¹⁵ Ismerve a rendőrségi nyomozásokat, nagy valószínűséggel az adatkéréseket követően az összes tárgyi bizonyítékkal és sértetti vallomással szemben csupán a gyanúsított vallomása állna, amely – bár nem szeretnék prejudikálni – az én meglátásom szerint nehezen látná el a megfelelő védelem szerepét.

Tekintve jelen megállapításaimat, úgy gondolom, hogy az egyes szakterületek átszervezése, átalakítása elengedhetetlen és elkerülhetetlen a közeljövőben, amennyiben a rendőrség megfelelő szinten kívánja ellátni ilyen irányú feladatait. Álláspontom szerint a jövőben a technológiai fejlesztés mellett elkerülhetetlen a specializálódás témakörének vizsgálata,¹⁶ illetve a bűnügyek nyomon követése, valamint a bírósági ítéletek alapján való visszacsatolás kidolgozása is.

És ha már ennyit beszéltünk a tárgyi bizonyítékokról, joggal merül fel a kérdés, hogy miként módosulhat a személyi bizonyítékok rendszere a jövőben. Ezzel kapcsolatban, úgy gondolom, nagy változások nem várhatók. Álláspontom szerint a személyi és tárgyi bizonyítékok kizárólag egymás mellett képesek megfelelően „kiszolgálni” a nyomozásokat. Általánosságban megállapítható, hogy a személyi bizonyítékokból nyerhető információkat, bizonyítékokat nem, vagy csak részben tudják pótolni a tárgyi bizonyítás eszközei, és ez fordítva, a személyi bizonyítékok oldaláról nézve is elmondható. A technológia fejlődésével várhatóan a személyi bizonyítás elemei is technológiai támogatást kaphatnak, esetleg a levezetésük más formában, más eszközökkel képzelhető el.¹⁷ Álláspontom szerint azonban – függetlenül a tárgyi bizonyítás dominanciájától – a taktikai módszerek létfontosságúak és pótolhatatlanok. E kettősség és azon tények mellett, hogy a bizonyítás során a bizonyítékoknak nincs előre meghatározott bizonyító ereje, és azokat a bíróság és az ügyész egyenként és összességében szabadon értékeli,¹⁸ mégis érezhetünk egyfajta dominanciát, és megállapíthatjuk, hogy az ügy-

15 A saját, folyamatban lévő kutatásom során a Nemzeti Nyomozó Iroda, Bűnügyi Főosztály, Csúcstechnológiai Bűnözés elleni Osztály munkatársának (Szabolcsi Zsolt) bemutatóján látottak alapján tett megállapítás.

16 Az Európai Tanács által 2003. december 12-én, „Egy biztonságos Európa egy jobb világban” címmel elfogadott európai biztonsági stratégia már utal a problémára. – Az Európai Parlament 2009. február 19-i állásfoglalása az európai biztonsági stratégiáról és az EBVP-ről [2008/2202(INI)], (2010/C 76 E/13)

17 Barrera (2015)

18 1998. évi XIX. törvény 78. § (2), (3)

döntő bizonyítékok jellemzően a tárgyi bizonyítékok. Jelen ténymegállapításon, úgy gondolom, nem szabad csodálkoznunk, mivel mindannyian tudjuk, hogy a személyi bizonyítékokhoz sorolt szinte valamennyi bizonyítási eszköznél és eljárásnál megjelenik az egyéni szubjektum, ugyanakkor a tárgyi bizonyítási eszközök vonatkozásában ez nem mondható el. Tehát teljesen érthető, hogy az ítélkező a helyes döntés meghozatalához gyakran inkább az objektív tárgyi bizonyítékokat választja, mint az esetenként szubjektummal átszótt, és ezáltal több pontatlanságot és valótlanságot tükröző egyes taktikai fogásokat.

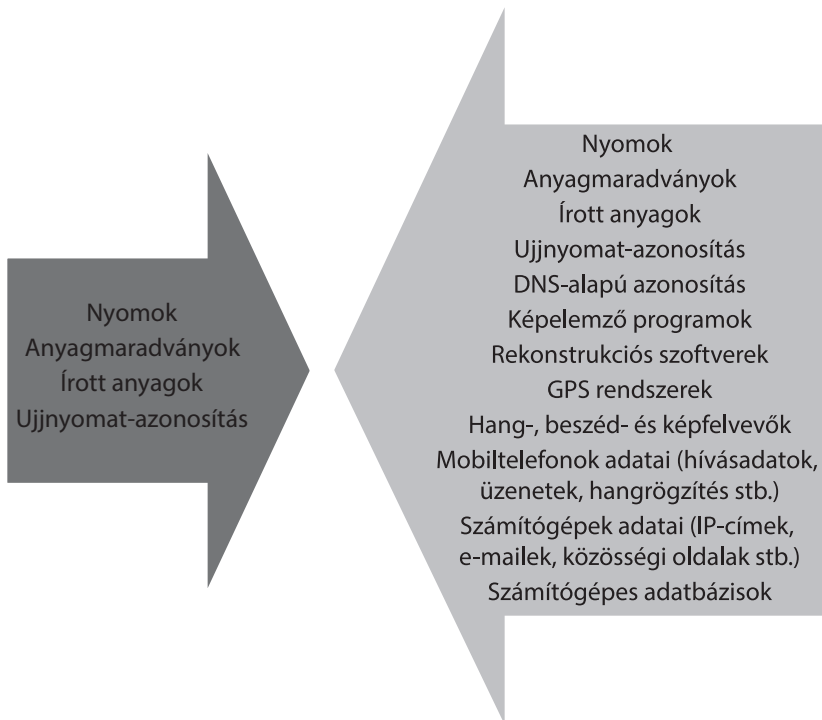
Felmerülhet a kérdés, hogy ezen ismeretek miként függenek össze a nyomozások tendenciáival. A válaszom a következő: mint ismert, a nyomozásokban a bizonyítékokat teljes körűen be kell szerezni, és a beszerzett bizonyítékokat folyamatosan, egyenként és komplexitásukban is értékelni kell.¹⁹ Az ezen alapgondolattal kapcsolatos gyakorlati alkalmazásokat szélesítette ki jelentősen a modern kor és annak technikai vívmányai.

Mint ahogyan a 3. ábra is szemlélteti, rövid idő elteltével, a technika fejlődésével párhuzamosan mindennapossá, gyakorlatilag bárki számára elérhetővé váltak olyan eszközök, amelyek kiválóan felhasználhatóak a rendőrségi nyomozásokban akár adatforrásként, akár tárgyi bizonyítékként. Ezen eszközök vonatkozásában az alapvető kérdés – mivel hasznosságuk tekintetében egyetértenek a kriminalisták –, hogy a bűnüldöző szervek vajon miért nem használják azokat teljes körűen, rendszeresített eszközökként. Ezen kérdést valószínűleg pontosan nem fogjuk tudni megválaszolni, de kétségtelen, hogy a finanszírozási kérdések, a megfelelő ismeretek hiánya és a rutinszerű munkavégzés is szerepet játszik abban, hogy a rendőrségi nyomozások nem naprakészen követték a technikai vívmányok fejlődését. Más részről egészen biztos vagyok abban, hogy a szkeptikus, döntési jogosultsággal bíró vezetők gyakran nem érzik létjogosultságát az új eszközök használatának, és a fejlesztések helyett más prioritásokat határoznak meg.

Szinte naponta hallunk vezetőinktől és olykor a médiából is arról, hogy ezek a technológiai fejlesztések milyen óriási terhet rónak a rendőrség költségvetésére, és ezáltal ezek üteme a források függvénye is, s ezen megállapítás valószínűleg helytálló. Mindezek mellett, úgy gondolom – s ezt a hatályos jogi szabályozás is alátámasztja –, a közrend, a közbiztonság fenntartása nem kizárólag a rendőrség feladata. Helyesnek érezném ebben a tekintetben is a társszervekkel, önkormányzatokkal való közös fejlesztések lehetőségének vizsgálatát, amely törekvések jelenleg is fellelhetőek a rendőrség berkein belül, azonban – úgy vélem – nem eléggé hangsúlyosan jelennek meg.

Mivel az utóbbi évtizedekben sorra jelentek meg a nyomozásokban a különféle új típusú módszerek, bizonyítékok, ezért példálózó jelleggel, a teljesség igénye nélkül nézzük meg, hogy melyek is voltak egy-egy időszak vonatkozásában a jellemző tárgyi bizonyítékok (3. ábra)!

¹⁹ Lakatos (2004) 52.



3. ábra: A bizonyítékok összehasonlítása²⁰

Talán a 3. ábra megfelelően szemlélteti, hogy napjaink nyomozásainak objektív vizsgálata terén egyfajta paradigmaváltásnak vagyunk tanúi. Ha a rendőrségi nyomozások eszközkészletét nézzük, és párhuzamot próbálunk vonni a rendőrségi nyomozások és a technológiai fejlődés között, akkor azt a következtetést vonhatjuk le, hogy utóbbival nem tudtunk lépést tartani. A nyomozások szép lassan, még ezzel a lassú fejlődési folyamattal is átalakultak. Bár továbbra is végrehajtjuk azokat az eljárási formulákat, amelyeket az eljárásjogi törvény meghatároz számunkra, azaz a bizonyítékokat teljes körűen kell szolgáltatni, ugyanakkor gyakran azt is tudjuk, hogy azok egy részétől eredményt nem várhatunk. Mindezen információk kettőssége mellett még mindig nem látjuk egyértelműen a fejlesztések új irányvonalaival, és főként az esetlegesen észlelhető fejlesztés vonatkozásában gyakran nem érezzük a koncepciót, a stratégiát. Ezen gondolatok mentén kijelenthetjük, hogy remélhetőleg a közeljövőben tanúi lehetünk annak a fejlődési folyamatnak, amely új lehetőségeket, eszközöket és módszereket nyit meg a bűnüldöző szervek előtt, és a jelenlegi rendszert egyes kérdésekben akár alapjaiban reformálhatja meg, s ez valószínűleg az eredményességi mutatókon is érzékelhetővé válik majd.

²⁰ Saját szerkesztés.

Hogyan tovább?

Visszaulva a nyomozások lehetséges új kihívásaira: már most láthatjuk, hogy egyes bűncselekmények elkövetésének színtere megváltozott.²¹ Sokan egyfajta virtuális térben élnek a mindennapjaikat. A számítógépek, laptopok, tabletek (stb.) esetében a technikai eszköz többféle formában jelenik meg a nyomozásokban: lehet a bűncselekmény eszköze vagy tárgya. Ezekkel az új típusú elkövetési módszerekkel, úgy gondolom, a nyomozások színtereinek is meg kell változniuk – ha csak részlegesen is –, főként, ha a megelőzésre irányuló rendőrségi feladatokat a legjobb tudásunk szerint kívánjuk elvégezni.

A paradigmaváltásokkal kapcsolatban elmondhatjuk, hogy több ilyen időszakon van túl a kriminalisztika, melynek fejlődésére sok tudományterület is hatással van, amely tudományterületek mögött felelős szakemberek állnak. Ismételten párhuzamot vonva úgy gondolom, a kriminalisztikai szakterület mögött is állnia kell egy olyan felelős szakembergárdának, melynek fő céljai között kell szerepelnie a fejlődési irányok meghatározásának, s szükséges, hogy ezen irányvonalak messze túlmutassanak a napi problémák körén.

Összegezve az ismereteinket elmondható, hogy a nyomozások és a bizonyítás eszközkészlete – a technológiai fejlődés eredményeképpen – jelentősen kiszélesedett. Talán azt is kijelenthetjük, hogy az utóbbi 120 évben jellemzően a technikai bizonyítás eszközkészlete fejlődött dominánsan, ezért ennek egyenes következményeképpen a tárgyi bizonyítékok lettek jelentősebbek mind a nyomozásokban, mind pedig a bizonyításban. Ugyancsak a személyi bizonyítékokat gyengíti a taktikai eljárások szubjektummal átszótt légköre, melynek következtében bizonyító erejük gyakran nem megkérdőjelezhetetlen, szemben az objektív tárgyi bizonyítékokkal. Mindezen ismeretek mellett mégis ki kell jelentenem, hogy ez a két bizonyítási forma csak és kizárólag egymás mellett alkalmas a komplex bizonyításra, és egymás hiányosságait kölcsönösen egészítik ki.

Abban a kérdésben, hogy a bizonyítékok között tudunk-e sorrendiséget felállítani, a válaszom egyértelműen nemleges, mert ahogyan minden nyomozás más, úgy minden bizonyítás is más. Az első kriminálmetodika-előadásom jut eszembe, ahol még mint diák ültem, és ahol elhangzott az a mondat, hogy „a nyomozások lefolytatására, nincs előre megírt recept”. Ezzel egyetértve úgy vélem, hogy a tökéletes bizonyításhoz sincs „előre megírt recept”.

Szeretnék még visszaulni az írásom kettősségére is a tárgyi bizonyítékok vonatkozásában. Mivel bizonyos tárgyi bizonyítékok bizonyító erejét is megkérdőjeleztem, ebben a tekintetben is szeretnék állást foglalni. Úgy gondolom, amennyiben megfelelő szaktudással – információtechnológiai területen szerzett tudással – rendelkező nyomozó, vizsgáló viszi be a bizonyítékot az eljárásba, tudnia kell, hogy az mint adatszerző tevékenység vagy mint bizonyíték értékelendő, és az intézkedéseit ennek függvényében kell végrehajtania.

21 A *Robotzsaru* mentori értekezleten elhangzott információ – ORFK, 2014. október 29.

A magas szintű adatelemző, -értékelő munka során meg kell tudni állapítani, hogy melyik adat milyen formában jelenhet meg a bizonyításban. Azonban mindaddig, amíg nem kellően képzett kollégák végzik ezt a munkát, legjobb szándékuk ellenére is hibákat fognak véteni, amelyek vagy kiütköznek előbb-utóbb az eljárásban vagy sem. Jelenleg annyiban tudjuk segíteni a gyakorlati tevékenységet végző kollégáinkat, hogy felhívjuk a figyelmüket a lehetséges hibaforrásokra – jelen tanulmány megírásának alapötletét is ez a gondolat adta.

IRODALOMJEGYZÉK

1998. évi XIX. törvény a büntetőeljárásról
Az Európai Parlament 2009. február 19-i állásfoglalása az európai biztonsági stratégiáról és az EBVP-ről [2008/2202(INI)], (2010/C 76 E/13)
Barrera, Silvia (2015): "Cybercrime – Strategic" *strategic approach on cybercrime*. Konferenciaelőadás. Jürmala, CEPOL.
Fenyvesi Csaba (2004): A XXI. századi bűnüldözés-tudomány nemzetközi tendenciái. In: *Magyar Tudomány*, 6. sz. 757.
Fenyvesi Csaba (2014): *A kriminalisztika tendenciái*. Budapest–Pécs, Dialóg Campus.
Lakatos János (szerk.) (2004): *Krimináltaktika I*. Budapest, Rejtjel.
Lóczy Zsolt (2011): *A betöréses lopás nyomozása*. Budapest, RTF.

SUMMARY

New Tendencies in Investigation, the Dominance of Technical Production of Evidence

GIRHINY Kornél

During current investigations officers face new types of challenges on a daily basis, which need to be solved urgently. Certain tendencies should not be neglected: firstly the production of tactical evidence, which frequently gets secondary role in the production of evidence. The second phenomenon closely related to the previous one is the appreciation of technical productions of evidence, both in the investigation and in the production of evidence.